

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

30. märts 2023*

Eelotsusetaotlus – Elektrienergia siseturg – Direktiiv 2009/72/EÜ – Artikkel 37 – I lisa –
Reguleeriva asutuse kohustused ja volitused – Tarbijakaitse – Halduskulud –
Reguleeriva asutuse õigus kohustada tagasi maksma need summad, mida lõppkliendid tasusid
lepingutingimuste alusel, mille eest on sama asutus juba sanktsiooni määranud

Kohtuasjas C-5/22,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Consiglio di Stato (Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) 31. detsembri 2021. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 3. jaanuaril 2022, menetluses

Green Network SpA

versus

SF,

YB,

Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (ARERA),

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president E. Regan, kohtunikud D. Gratsias, M. Ilešič, I. Jarukaitis (ettekandja) ja Z. Csehi,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Green Network SpA, esindajad: *avvocati* V. Cerulli Irelli ja A. Fratini,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistasid *avvocati dello Stato* G. Aiello ja F. Fedeli,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

– Euroopa Komisjon, esindajad: O. Beynet, G. Gattinara ja T. Scharf,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivi 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ (ELT 2009, L 211, lk 55), artikli 37 lõikeid 1 ja 4 ning I lisa.
- 2 Taotlus on esitatud Green Network SpA ja Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (ARERA) (energeetika, võrgustike ja keskkonna reguleeriv asutus, Itaalia) vahelises kohtuvaidluses ARERA otsuse üle määrata Green Networkile 655 000 euro suurune rahaline haldussanktsioon ja kohustada teda maksma lõppklientidele tagasi 13 987 495,22 eurot, mis vastab teatavatele halduskuludele, mille eest ta oli neile arve esitanud.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 2009/72 põhjendused 37, 42, 51 ja 54 olid sõnastatud järgmiselt:

„(37) Energeetikasektori reguleerivatel asutustel peaks olema õigus teha elektriettevõtjate suhtes siduvaid otsuseid ning määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi elektriettevõtjatele, kes oma kohustusi ei täida, või taotleda pädevalt kohtult nimetatud ettevõtjatele selliste karistuste määramist. Samuti peaks energeetikasektori reguleerivatele asutustele konkurentsieeskirjade kohaldamisest olenemata andma õiguse teha otsuseid asjakohaste meetmete kohta, millega elektrienergia siseturu nõuetekohaseks toimimiseks vajaliku tõhusa konkurentsi edendamise kaudu tagatakse kasu klientidele. [...]

[...]

(42) Kõikidele ühenduse tööstus- ja kaubandusettevõtetele, sealhulgas väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted, ning kõikidele liidu kodanikele, kes saavad majanduslikku kasu siseturust, peaks laienema ka kõrgetasemeline tarbijakaitse, eelkõige peaks õiglust, konkurentsivõimet ja kaudselt ka töökohtade loomist silmas pidades olema kodumajapidamistele ja, kui liikmesriigid seda vajalikuks peavad, väikestele ettevõtetele avalikud teenused garanteeritud, eriti varustuskindluse ja mõistlike tariifide osas. Nendel tarbijatel peaks ka olema võimalus valikule, õiglusele, esindatusele ja vaidluste lahendamise mehhanismidele.

[...]

(51) Direktiivi keskmes peaksid olema tarbijate huvid ning elektriettevõtjate keskseks kohustuseks peaks olema teenuse kvaliteet. Kehtivaid tarbijaõigusi on vaja tugevdada, need õigused tuleb tagada ja nad peaksid olema läbipaistvamad. Tarbijakaitse peaks tagama, et kõik tarbijad laiemas [liidu] mastaabis saavad kasu konkurentsile rajatud turust. Tarbijaõiguste tagamise peaks kindlustama liikmesriigid või reguleerivad asutused, kui liikmesriik on nii sätestanud.

[...]

(54) Parem tarbijakaitse tagatakse seeläbi, et kõikidele tarbijatele on kättesaadavad tõhusad vaidluste lahendamise võimalused. Liikmesriigid peaksid kehtestama kaebuste käsitlemise kiire ja tõhusa korra.“

4 Direktiivi artiklis 1 „Sisu ja reguleerimisala“ oli sätestatud:

„Käesoleva direktiiviga kehtestatakse elektrienergia tootmise, edastamise, jaotamise ja tarnimise ühiseeskirjad koos tarbijakaitse sätetega konkurentsivõimeliste energiaturgude täiustamiseks ja integreerimiseks [liidus]. [...] Direktiivis sätestatakse ka universaalteenuse osutamise kohustused ja elektritarbijate õigused ning selgitatakse konkurentsinoodeid.“

5 Direktiivi artikli 2 „Mõisted“ kohaselt:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

7. „tarbija“ – elektrienergia hulгимүүја või lõpptarbija;

8. „hulгимүүја“ – füüsiline või juriidiline isik, kes ostab elektrienergiat edasimüümiseks võrgus, kuhu ta kuulub, või väljaspool seda;

9. „lõpptarbija“ – tarbija, kes ostab elektrienergiat oma tarbeks;

[...]“.

6 Direktiivi artiklis 3 „Avalike teenuste osutamise kohustus ja tarbijakaitse“ oli nähtud ette:

„[...]“

7. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et kaitsta lõpptarbijaid ja tagada tarbijakaitse kõrge tase ning tagavad eelkõige kaitsetumate tarbijate piisava kaitse. [...] Neil tuleb tagada tarbijakaitse kõrge tase, eriti seoses lepingutingimuste läbipaistvuse, üldise teabe ning vaidluste lahendamise mehhanismidega. [...]

[...]

9. [...]

Reguleeriv asutus või muu pädev riiklik asutus võtab vajalikud meetmed, et tagada tarnijate poolt käesoleva artikli alusel tarbijatele siseriiklikul tasandil esitatava teabe usaldusväarsus ning selline esitus, mis võimaldab teavet võrrelda.

[...]“.

7 Direktiivi 2009/72 artiklis 36 „Reguleeriva asutuse üldeesmärgid“ oli nähtud ette:

„Kõnealuses direktiivis täpsustatud reguleerimisülesannete täitmisel võtab reguleeriv asutus kõik mõistlikud meetmed, et tihedas koostöös teiste asjaomaste riiklike ametiasutustega, kaasa arvatud konkurentsiasutustega, ning piiramata nende pädevust, saavutada artiklis 37 sätestatud kohustuste ja volituste raames järgmised eesmärgid:

[...]

g) tagada, et tarbijad saaksid kasu oma riigi turu tõhusast toimimisest, edendada tõhusat konkurentsi ja aidata tagada tarbijakaitset;

[...]“.

8 Direktiivi artikli 37 „Reguleeriva asutuse kohustused ja volitused“ lõigetes 1 ja 4 oli sätestatud:

„1. Reguleerivatel asutustel on järgmised kohustused:

[...]

i) jälgida läbipaistvuse taset, sealhulgas seoses hulgihindadega, ning tagada läbipaistvuskohustuste täitmine elektriettevõtjate poolt;

j) jälgida turu avamise ja konkurentsi taset ning tulemuslikkust hulgi- ja jaemüügitasandil, sealhulgas elektribörse, hindu kodutarbijatele, kaasa arvatud ettemaksu süsteemid, liitumis- ja eraldustasusid, hooldusteenuste teostamist ja nende tasusid ning kodutarbijate kaebusi, [...]

[...]

n) aidata koos teiste asjaomaste asutustega tagada, et tarbijakaitsemeetmed, kaasa arvatud need, mis on sätestatud I lisas, oleksid tulemuslikud ja jõustatud;

[...]

4. Liikmesriigid tagavad, et reguleerivatele asutustele antakse volitused, mis võimaldavad neil lõigetes 1, 3 ja 6 osutatud ülesandeid tõhusalt ja kiiresti täita. Selleks peavad reguleerival asutusel olema vähemalt järgmised volitused:

[...]

d) määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi elektriettevõtjatele, kes ei täida käesolevast direktiivist ega reguleeriva asutuse või ameti asjakohasest õiguslikult siduvast otsustest tulenevaid kohustusi, või taotlema pädevalt kohtult selliste karistuste määramist. See hõlmab volitust määrata käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste mittetäitmise eest

põhivõrguettevõtjale karistusi, mille suurus on kuni 10% põhivõrguettevõtja aastakäibest, või vertikaalselt integreeritud ettevõtjale karistusi, mille suurus on kuni 10% vertikaalselt integreeritud ettevõtja aastakäibest, või taotleda selliste karistuste määramist; ning

[...]“.

- 9 Direktiivi I lisa „Tarbijakaitsemeetmed“ lõikes 1 oli sätestatud:

„1. Ilma et see piiraks tarbijakaitset käsitlevaid [liidu] eeskirju, [...] võetakse artiklis 3 nimetatud meetmeid selleks, et tagada tarbijatele:

- a) õigus sõlmida elektriteenuse osutajaga leping, milles tuuakse välja:

[...]

- võimalikud hüvitised ja tagasimakse kord juhul, kui teenuse kvaliteet ei vasta kokkulepitule, sealhulgas ebatäpne arve või arve hilinevad esitamine;

[...]

[...]

- c) läbipaistva teabe saamine elektriteenustele juurdepääsu ja kasutamise suhtes kohaldatavate hindade, tariifide ja üldtingimuste kohta;

[...]

- f) läbipaistvad, lihtsad ja odavad kaebuste lahendamise menetlused. Kõikidel tarbijatel on eelkõige õigus oma elektriteenuse osutaja heatasemeliste teenustele ja esitatud kaebuste käsitlemisele. Selline kohtuväline vaidluste lahendamine peab võimaldama õiglast ja kiiret vaidluste lahendamist eelistatavalt kolme kuu jooksul ning kui olukord seda tingib, rakendada kulude ja/või kahju hüvitamise süsteemi. [...]

[...]“.

Itaalia õigus

- 10 14. novembri 1995. aasta seaduse nr 481 „Konkurentsinoormid ja avalike teenuste reguleerimine. Avalikke teenuseid reguleerivate asutuste asutamine“ (legge n. 481 – Norme per la concorrenza et la regolazione dei servizi di pubblica utilità. Istituzione delle Autorità di regolazione dei servizi di pubblica utilità) (*GURI* nr 270, 18.11.1995, regulaarne lisa nr 136) artikli 2 lõike 12 punkt g annab ARERA-le ülesande „[kontrollida] inspeksiooni-, juurdepääsu-, dokumentide ja kasuliku teabe omandamise volitusi omades teenuste pakkumist, määrates kindlaks ka juhud, mil teenuse osutaja maksab kasutajale automaatset hüvitist, kui kõnealune teenuse osutaja ei täida lepingutingimusi või pakub teenust madalamal kvaliteeditasemel kui see, mis on sätestatud viidatud teenuse määruses [...]“.
- 11 Selle seaduse artikli 2 lõike 20 punkti d alusel on ARERA-l õigus kohustada teenuse osutajat kasutajate õigusi kahjustavaid tegevusi lõpetama ja kehtestada talle nimetatud seaduse artikli 2 lõike 12 punkti g alusel hüvitise maksamise kohustuse.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 12 Olles saanud Sportello per il consumatore Energia e Ambiente (energiatarbijate ja keskkonna amet, Itaalia) aruande, milles märgiti, et elektri ja maagaasi jaotusvõrguettevõtja Green Network oli oma klientidele esitatud arvetel märkinud tasu, mille viimased olid vaidlustanud, kuna see oli ebaselge, algatas ARERA selle äriühingu vastu menetluse.
- 13 Pärast seda aruannet viis ARERA läbi muid kontrole, mille käigus ta tuvastas, et kõnealune tasu oli ette nähtud Green Networki pakutavate energiatarnelepingute üldtingimustes nii elektrienergia kui maagaasi osas. Selle klausli kohaselt ei sisaldunud halduskulud energiatarne eest ette nähtud tasudes ja tarnija võis kliendilt võtta selle eest tasu, mis ei ole suurem kui 5 eurot kuus või teatud klientide puhul 10 eurot kuus.
- 14 Olles tuvastanud, et Green Networki poolt üldtingimustes selle tasu määratlemine oli õigusvastane, kuna nimetatud tasu ei olnud märgitud võrdlusgraafikul, mis võimaldab võrrelda turul erinevaid kaubanduslikke pakkumisi, ega pakkumiste otsingusüsteemis, määras ARERA 20. juuni 2019. aasta otsusega Green Networkile rahalise haldussanktsiooni summas 655 000 eurot selle eest, et ta edastas oma lõppklientidele lepingulist teavet, mis rikkus ARERA kehtestatud sätteid. Selles otsuses kohustas ta Green Networki maksma nimetatud klientidele tagasi 13 987 495,22 eurot, mis koguti neilt halduskulude katteks.
- 15 Green Network esitas nimetatud otsuse peale Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Lombardia maakonna halduskohus, Itaalia) kaebuse, mis jäeti rahuldamata.
- 16 Green Network esitas rahuldamata jätmise otsuse peale apellatsioonkaebuse Consiglio di Statole (Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu), kes on eelotsusetaotluse esitanud kohus, väites eelkõige, et ARERA õigus kohustada tasu klientidele tagastama oli vastuolus direktiiviga 2009/72, kuna see tasu oli määratud kindlaks eraõiguslike lepinguliste suhete raames.
- 17 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et tema lahendada olev kohtuvaidlus puudutab küsimust, kas direktiivist 2009/72 võib tuletada ARERA õiguse kohustada tagasi maksma summad, mille eest on klientidele arve esitatud. Tundub, et Euroopa Kohus ei ole veel tõlgendanud selle direktiivi asjakohaseid sätteid, millele Green Network tugineb ja mille korrektne tõlgendamine ei ole selge.
- 18 Neil asjaoludel otsustas Consiglio di Stato (Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
 - „1. Kas [direktiivis 2009/72], eelkõige selle artikli 37 lõigetes 1 ja 4, mis reguleerivad reguleerivate asutuste volitusi, ja I lisas sisalduvaid Euroopa õigusnorme saab tõlgendada nii, et need hõlmavad ka siduvat volitust, mida [ARERA] teostab elektrisektoris tegutsevate äriühingute suhtes ja millega ta kohustab kõnealuseid äriühinguid maksma tarbijatele, ka endistele ja maksevõlgades olevatele tarbijatele, summa, mis vastab nende poolt haldusjuhtimise kulude katteks makstud tasule sellise lepingutingimuse alusel, millele [ARERA] on juba sanktsiooni määranud?
 2. Kas [direktiivis 2009/72], eelkõige selle artikli 37 lõigetes 1 ja 4, mis reguleerivad reguleerivate asutuste volitusi, ja I lisas sisalduvaid Euroopa õigusnorme saab tõlgendada nii, et elektrituru tarbijatele kohaldatavate hüvitiste ja tagastamise korra hulka kuulub juhul, kui turul tegutseva ettevõtja teenuse kvaliteet ei ole kokkulepitud tasemel, ka tarbijate makstud niisuguste tasude

tagastamine, mida allkirjastatud ja heakskiidetud lepingu teatav klausel sõnaselgelt reguleerib, mis on teenuse kvaliteedist täiesti sõltumatu, kuid on ette nähtud ettevõtja halduskulude katmiseks?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

- 19 Oma küsimustega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2009/72 artikli 37 lõike 1 punkte i ja n, artikli 37 lõike 4 punkti d ja I lisa tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus see, kui liikmesriik annab riiklikule reguleerivale asutusele õiguse kohustada elektriettevõtjaid maksma oma lõpptarbijatele tagasi summa, mis oli tasutud nn halduskuludena sellise lepingutingimuse alusel, millele see asutus oli juba sanktsiooni määranud, ja seda ka juhul, kui see tagasimaksmise korraldus ei põhine nende ettevõtjate osutatud teenuse kvaliteedi kaalutlustel, vaid sellel, et rikuti hindade läbipaistvuse kohustust.
- 20 Sellega seoses, nagu Euroopa Kohus on juba märkinud, tuleneb direktiivi 2009/72 artiklist 1 ning põhjendustest 37, 42, 51 ja 54, et selle direktiivi eesmärk on anda energeetikasektori reguleerivatele asutustele pädevus tagada tarbijakaitsemeetmete täielik tõhusus; anda kõikidele tööstus- ja kaubandusettevõtetele ning kõigile liidu kodanikele kõrgetasemeline tarbijakaitse ning vaidluste lahendamise mehhanismid; panna tarbijate huvid nimetatud direktiivi keskmesse ja see, et elektritarbijate õiguste tagamise ja kõikidele tarbijatele kättesaadavate tõhusate vaidluste lahendamise võimaluste kehtestamise peaks kindlustama reguleerivad asutused, kui liikmesriik on neile selle pädevuse andnud (8. oktoobri 2020. aasta kohtuotsus Crown Van Gelder, C-360/19, EU:C:2020:805, punkt 26).
- 21 Direktiivi 2009/72 artikli 3 lõike 7 kohaselt võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, et kaitsta lõpptarbijaid ja tagada muu hulgas tarbijakaitse kõrge tase, eriti seoses lepingutingimuste läbipaistvuse, üldise teabe ning vaidluste lahendamise mehhanismidega. Selle sätte kohaselt peavad need meetmed vähemalt kodutarbijate osas hõlmama direktiivi I lisas sätestatud meetmeid, sealhulgas meetmeid, mille eesmärk on tagada, et tarbijad saavad läbipaistvat teavet kohaldatavate hindade, tariifide ning üldtingimuste kohta.
- 22 Lisaks on Euroopa Kohus juba tõdenud, et nende eesmärkide saavutamiseks annab direktiiv 2009/72 riiklikule reguleerivale asutusele elektrituru reguleerimise ja järelevalve valdkonnas ulatuslikud eesõigused (11. juuni 2020. aasta kohtuotsus Prezident Slovenskej republiky, C-378/19, EU:C:2020:462, punkt 23). Nagu nähtub selle direktiivi artikli 36 punktist g, kuulub tarbijakaitse tagamine nende üldiste eesmärkide hulka, mille saavutamise peavad liikmesriigid nende kohustuste ja volituste täitmisel usaldama oma riigi reguleerivale asutusele (vt selle kohta 23. jaanuari 2020. aasta kohtuotsus Energiavirasto, C-578/18, EU:C:2020:35, punkt 35, ja 8. oktoobri 2020. aasta kohtuotsus Crown Van Gelder, C-360/19, EU:C:2020:805, punkt 27).
- 23 Nimelt on direktiivi 2009/72 artikli 37 lõike 1 punktides i ja n ette nähtud, et riiklikul reguleerival asutusel on kohustus tagada läbipaistvuskohustuste täitmine elektriettevõtjate poolt ning aidata koos teiste asjaomaste asutustega tagada, et tarbijakaitsemeetmed, kaasa arvatud need, mis on sätestatud selle direktiivi I lisas, oleksid tulemuslikud ja jõustatud. Sellega seoses on nimetatud direktiivi artikli 37 lõikes 4 sätestatud, et liikmesriigid tagavad, et reguleerivatele asutustele antakse volitused, mis võimaldavad neil selle direktiivi artikli 37 lõigetes 1, 3 ja 6 osutatud ülesandeid tõhusalt ja kiiresti täita, ning selleks peavad reguleerival asutusel olema vähemalt selles sättes loetletud volitused. Kuigi nende volituste hulgas on direktiivi 2009/72 artikli 37 lõike 4 punktis d ette nähtud õigus määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi

- elektriettevõtjatele, kes ei täida sellest direktiivist ega reguleeriva asutuse või ameti asjakohasest õiguslikult siduvast otsusest tulenevaid kohustusi, ei maini see säte volitust nõuda neilt ettevõtjatelt, et nad maksaksid tagasi kõik summad, mis on saadud ebaseaduslikuks tunnustatud lepingutingimuse eest.
- 24 Direktiivi 2009/72 artikli 37 lõikes 4 väljendi „reguleerival asutusel peavad olema vähemalt järgmised volitused“ kasutamine näitab siiski, et reguleerivale asutusele võib anda ka artikli 37 lõikes 4 otsesõnu nimetamata volitusi, et võimaldada tal täita selle direktiivi artikli 37 lõigetes 1, 3 ja 6 osutatud ülesandeid (vt selle kohta 23. jaanuari 2020. aasta kohtuotsus Energiavirasto, C-578/18, EU:C:2020:35, punktid 37, 38 ja 40).
- 25 Kuna elektriettevõtjatele pandud läbipaistvuskohustuste täitmise tagamine ja tarbijate kaitsmine kuulub nimetatud direktiivi artikli 37 lõigetes 1, 3 ja 6 nimetatud kohustuste hulka, siis tuleb tõdeda, et liikmesriik võib anda reguleerivale asutusele õiguse kohustada neid ettevõtjaid maksma tagasi summad, mille nad on saanud tarbijakaitse nõudeid rikkudes, eelkõige neid, mis puudutavad läbipaistvuse kohustust ja arvete õigsust.
- 26 Niisugust tõlgendust ei sea kahtluse alla asjaolu, et direktiivi 2009/72 artiklis 36 on sisuliselt ette nähtud, et vajaduse korral võtab riiklik reguleeriv asutus nõutud meetmed „tihedas koostöös teiste asjaomaste riiklike ametiasutustega, kaasa arvatud konkurentsiasutustega, ning piiramata nende pädevust“, või et selle direktiivi artikli 37 lõike 1 punktis n sisaldub väljend „koos teiste asjaomaste asutustega“. Nimelt ei tulene nendest sätetest, et niisugusel juhul nagu põhikohtuasjas võib ainult üks nendest riiklikest asutustest kohustada elektriettevõtjaid lõpptarbijatelt alusetult saadud summad tagasi maksma. Vastupidi, väljendi „vajaduse korral“ kasutamine tähendab, et niisugune konsulteerimine on vajalik üksnes siis, kui kavandataval meetmel võib olla mõju teistele pädevatele asutustele.
- 27 Lisaks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2009/72 artikli 37 lõike 1 punkte i ja n, artikli 37 lõike 4 punkti d ja I lisa tuleb tõlgendada nii, et need lubavad riigi reguleerival asutusel riigisisese sätte alusel – mis näeb ette, et kui teenust pakutakse ettenähtust madalamal kvaliteeditasemel, hüvitatakse elektriettevõtja saadud summad klientidele automaatselt – kohustada seda elektriettevõtjat maksma lõpptarbijatele tagasi summad, mille eest oli neile arve esitatud, kui see tagasimaksmise korraldus ei põhine osutatud teenuse kvaliteedi kaalutlustel, vaid halduskulude tasumist ette nägeva lepingutingimuse õigusvastasusel.
- 28 Sellega seoses, nagu sisuliselt nähtub ka käesoleva kohtuotsuse punktist 25, kuigi direktiiv 2009/72 ei nõua liikmesriikidelt, et nad näeksid ette, et riiklikul reguleerival asutusel on õigus kohustada elektriettevõtjat maksma tagasi oma klientidelt alusetult saadud summad, ei ole selle direktiiviga vastuolus see, kui liikmesriik annab niisuguse õiguse riiklikule reguleerivale asutusele. Kuna tarbijakaitse ja läbipaistvuskohustuse täitmine kuuluvad nimetatud direktiivi artikli 37 lõike 1 punktide i ja n alusel reguleerivatele asutustele pandud kohustuste hulka, siis ei ole asjakohane täpne põhjus, miks neist kohustustest mõne täitmiseks kohustatakse niisugust ettevõtjat oma klientidele tagasi maksma.
- 29 Samas peab liikmesriigi kohus hindama, kas riigisisene õigus annab riiklikule reguleerivale asutusele tegelikult õiguse kohustada alusetult saadud summad tagasi maksma niisugustel juhtudel, nagu on kõne all põhikohtuasjas, või ka seda, kas see asutus on riigisisest õigust õigesti kohaldanud.

- 30 Kõike eeltoodut arvesse võttes tuleb esitatud küsimustele vastata, et direktiivi 2009/72 artikli 37 lõike 1 punkte i ja n, artikli 37 lõike 4 punkti d ja I lisa tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus see, kui liikmesriik annab riiklikule reguleerivale asutusele õiguse kohustada elektriettevõtjaid maksma oma lõpptarbijatele tagasi summa, mida viimased tasusid nn halduskuludena niisuguse lepingutingimuse alusel, mille see asutus on tunnistanud õigusvastaseks, ja seda ka juhul, kui see tagasimaksmise korraldus ei põhine nende ettevõtjate osutatud teenuse kvaliteedi kaalutlustel, vaid sellel, et rikuti hindade läbipaistvuse kohustust.

Kohtukulud

- 31 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivi 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ, artikli 37 lõike 1 punkte i ja n, artikli 37 lõike 4 punkti d ja I lisa

tuleb tõlgendada nii, et

nendega ei ole vastuolus see, kui liikmesriik annab riiklikule reguleerivale asutusele õiguse kohustada elektriettevõtjaid maksma oma lõpptarbijatele tagasi summa, mida viimased tasusid nn halduskuludena niisuguse lepingutingimuse alusel, mille see asutus on tunnistanud õigusvastaseks, ja seda ka juhul, kui see tagasimaksmise korraldus ei põhine nende ettevõtjate osutatud teenuse kvaliteedi kaalutlustel, vaid sellel, et rikuti hindade läbipaistvuse kohustust.

Allkirjad